

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **Ing. M. H.**, zast. Mgr. Karlem Ležatkou, advokátem se sídlem 28. října 1610/95, Ostrava - Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Úřad průmyslového vlastnictví**, se sídlem Antonína Čermáka 2a, Praha 6, v řízení o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 23. 9. 2010, zn. sp. PV 1998-509, č. j. PV 1998-509/36339/2010/ÚPV, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **O2 Czech Republic a.s.** (dříve Telefónica Czech Republic, a.s.), se sídlem Za Brumlovkou 266/2, Praha 4 – Michle, IČ: 60193336, zast. JUDr. Tomášem Jindrou, advokátem se sídlem U Prašné brány 3, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 9. 2013, č. j. 9 A 247/2010 - 85,

t a k t o :

Věc se postupuje rozšířenému senátu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci v rozsahu podstatném pro rozhodování rozšířeného senátu

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „**stěžovatel**“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „**městský soud**“), kterým byla podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**s. ř. s.**“), zamítnuta jeho žaloba proti v záhlaví specifikovanému rozhodnutí předsedy žalovaného (dále jen „**rozhodnutí o rozkladu**“), kterým bylo potvrzeno rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2010, zn. sp. PV 1998-509, č. j. PV 1998-509/76757/2007/ÚPV (dále jen „**rozhodnutí o zrušení patentu**“).

[2] Rozhodnutí o zrušení patentu bylo vydáno k návrhu osoby zúčastněné na řízení: O2 Czech Republic a.s. (dříve Telefónica Czech Republic, a.s., dále jen „**navrhovatel**“). Tímto rozhodnutím byl podle § 23 odst. 1 písm. a) zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o vynálezech a zlepšovacích návrzích**“), zcela zrušen patent stěžovatele č. 286 163 s názvem „Způsob přenosu dat mezi prvním účastníkem a druhým účastníkem a/nebo Internetem a zařízení k provádění tohoto způsobu“ (dále jen „**patent**“). Dle rozhodnutí o zrušení patentu nenaplnuje vynález definici vynálezecké činnosti podle § 6 zákona o vynálezech a zlepšovacích návrzích s ohledem na to, že přenos dat popsáný ve vynálezu vyplývá pro odborníka z doloženého

stavu techniky popsaného v dokumentech, označených žalovaným jako dokumenty D3 a D5, zřejmým způsobem. Dokument D3 je částí české publikace věnující se datovým přenosům (dále jen „**dokument D3**“) a dokument D5 jsou technické zprávy z ADSL Fóra konaných v květnu 1996, březnu 1997 a červnu 1997 (dále jen „**dokument D5**“). Vynález proto nesplňoval podmínky patentovatelnosti podle § 3 odst. 1 zákona o vynálezech a zlepšovacích návrzích.

[3] Proti rozhodnutí podal stěžovatel rozklad. Argumentaci postavil na obsahu znaleckého posudku, který si nechal vypracovat znalcem prof. Ing. Vladimírem Smejkaem, CSc. (dále jen „**znalecký posudek**“). V rámci rozkladu, potažmo znaleckého posudku, bylo tvrzeno, že dokument D3 sice uvádí datové přenosy na principu komutovaných okruhů, ale nepovažuje je za vhodné. Zároveň dokument D3 nehovoří o tom, jak by ke komutaci a kde mělo docházet. Z dokumentu D5 pak podle posudku nevyplývá nic o řízení přenosu dat. Pokud rozhodnutí o zrušení patentu uvádí, že „*Prvotní požadavek na přenos dat dává uživatel, který je spolu s dalšími uživateli pomocí svého modemu a přes místní smyčku připojen hovorovým pásmem na spojové pole „klasické hovorové ústředny“ a dalším pásmem datovým přes bránu na datovou síť umožňující připojení na poskytovatele Internetu. Vzhledem k tomu, že ADSL je tzv. asymetrické připojení, kdy rychlost přenosu je řízena tak, že od uživatele je rychlost nižší a naopak směrem k němu od Internetu vyšší a vzhledem k tomu, že uživatel sice iniciuje požadavek připojení k datové síti, ale data jsou poskytována poskytovatelem, tedy druhým účastníkem v přenosu dat, lze hovořit o řízeném přenosu dat druhým účastníkem.*“, pak z dokumentu D5 nic takového nevyplývá.

[4] V rozhodnutí o rozkladu předseda žalovaného dospěl k tomu, že závěry týkající se dokumentu D3 jsou správné, včetně toho, že ústředna může datové okruhy i řízeně komutovat, což jednoznačně vyplývá z toho, že řízená komutace datových okruhů jednoznačně nemůže být prováděna na straně koncových zařízení. V dokumentu D3 jsou proto seznatelné všechny znaky uváděné v 1. a 2. nezávislém patentovém výroku, kromě možnosti přenášet data řízeně druhým účastníkem a/nebo poskytovatelem Internetu. Technologie ADSL, na níž je odkazováno v dokumentu D5, je všeobecně známou skutečností, která spočívá v asymetrickém připojení. Asymetrické pojetí poskytovaných přenosových rychlostí (pro různé objemy přenášených dat od uživatele k poskytovateli a naopak) vychází z klasického provozu pro přenos dat v datových sítích, zejména také při připojení na Internet. Z výše uvedeného plyne, že řízený přenos různých objemů dat v daných sítích je v telekomunikačních technologiích známou skutečností. Popsané patentové výroky jsou proto při znalosti dokumentů D3 a D5 výsledkem běžné činnosti odborníka v oboru.

[5] V žalobě proti rozhodnutí o rozkladu uplatnil stěžovatel tři žalobní body, z nichž pouze jeden je relevantní pro řízení před rozšířeným senátem. Tento bod poukazoval na nepřezkoumatelnost právních závěrů žalovaného o nedostatku vynálezecké činnosti. Stěžovatel poukazoval v žalobě na to, že dokument D3 neuvádí znak, že „se data přenášejí řízeně druhým účastníkem a/nebo poskytovatelem Internetu“, znak, že „telefonní ústředna řízeně komutuje datové okruhy“ a dokument D3 odborníka od komutace okruhů naopak odvádí. Dokument D5 neříká o přenosu dat zcela nic. Vypořádání se s kvalifikovanými námitkami stěžovatele bylo ze strany žalovaného zcela nedostatečné. Městský soud námitkám stěžovatele nepřisvědčil. Pokud jde o obsah dokumentů D3 a D5 a z nich vyplývající závěry, městský soud konstatoval, že závěry žalovaného jsou srozumitelné a

logické a prokazují nedůvodnost žalobcovy námitky. To, že dokument D3 označuje datové přenosy v hostitelských sítích na principu komutace okruhů za nouzové řešení s řadou nedostatků, podle soudu dokládá zřejmost takového řešení. Existenci znaku spočívajícího v možnosti přenášet data řízeně druhým účastníkem a/nebo poskytovatelem Internetu správní orgány dovodily ze samotné podstaty technologie ADSL. Navíc modely dokumentu D5 nepochybně znázorňují a popisují, jakým způsobem (prostřednictvím jakých technických zařízení) jsou data v rámci technologie ADSL přenášena. Podle městského soudu žalovaný ani v jednom z rozhodnutí nikdy netvrdil, že znaky popsáné v patentových nárocích nejsou obsaženy v namítaných dokumentech D3 a D5, resp. že je z těchto dokumentů v jejich vzájemné kombinaci nelze dovodit. Žalovaný posouzením uvedených dokumentů v jejich vzájemné kombinaci zjistil, že odborník by v nich našel dostatek údajů o všech znacích popsáných v patentových nárocích, včetně těch, že data jsou přenášena řízeně druhým účastníkem a/nebo poskytovatelem Internetu a že datové okruhy řízeně komutuje právě telefonní ústředna. V souzené věci žalovaný dovodil, že pro odborníka způsob přenosu dat a zařízení pro provádění tohoto způsobu přenosu dat, které jsou popsány v patentových nárocích, vyplývají zřejmým způsobem z doloženého stavu techniky, a nevyžadují tudíž vynálezeckou činnost.

II. Obsah kasační stížnosti

[6] Proti rozsudku podal stěžovatel dne 6. 1. 2014 kasační stížnost. Jeho kasační námitky se zaměřují na dva okruhy otázek, z nichž pouze jeden je podstatný pro rozhodování rozšířeného senátu a to nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného a městského soudu.

[7] Podle stěžovatele zůstalo sporným pouze posouzení toho, zda patentem chráněné řešení je či není výsledkem vynálezecké činnosti. Žalovaný ani městský soud neprovedli přezkoumatelnou úvahu o nedostatku vynálezecké činnosti. Tím spíše je konkrétní, přesvědčivá a přezkoumatelná argumentace na místě, čím více jsou bagatelizovány základní zásady obvykle uplatňované při posuzování problematiky vynálezecké činnosti. Byla ignorována zásada nezřejmosti řešení, jakož i další zásady použitelné v případě pochybností na podporu či k vyvrácení závěru o předpokládané vlastní tvůrčí duševní činnosti majitele patentu, o nichž se stěžovatel zmiňoval v žalobě (tedy např. hospodářská využitelnost, komerční úspěch, dosud nevyužívané technické výhody apod.). Samotné konstatování, že nedostatek vynálezecké činnosti lze dovodit z kombinace dokumentů D3 a D5 nemůže obstát ani tehdy, bylo-li uvedeno, že pro odborníka chráněné řešení vyplývá ze stavu techniky doloženého těmito dokumenty. Závěr, že z dokumentu D5 lze dovodit, že pokud by odborníkovi byly známy základní principy technologie přenosu dat, byly by mu zcela jistě známy i principy řízeného přenosu dat nebo dokonce jejich komutace, kterou by pak odborník musel uvažovat v kombinaci s dokumentem D3, který ale fakticky obsahuje argumentaci zjevně proti řízené komutaci okruhů chráněnému řešení, není žádným způsobem odůvodněn. Nemůže obstát suché konstatování, že tak to prostě je, i když v žádném z namítaných dokumentů to uvedeno není. Stěžovatel má za to, že takový závěr nelze učinit, aniž by v rámci odůvodnění „promluvil“ o svých znalostech a jejich původu imaginární „odborník“, který by také jistě musel být konfrontován s tím, jestli je vynikajícím předním odborníkem, který je schopen kombinovat i v literatuře popsáné slepé cesty a ty uvést do stavu techniky, nebo je průměrným odborníkem, který takové schopnosti nemá a jaký to má vliv na otázku (ne)dostatku vynálezecké činnosti.

[8] Žalovaný se přes výzvu soudu ke kasační stížnosti nijak nevyjádřil. Navrhovatel, jako osoba zúčastněná na řízení, se ke kasační stížnosti vyjádřil, ale jeho vyjádření nijak nesouvisí s otázkou, jejíž řešení se předkládá rozšířenému senátu.

III. Důvod pro postoupení věci rozšířenému senátu

[9] Při předběžném posouzení věci zjistil devátý senát z předloženého správního spisu, že dokument D5 je vyhotoven v anglickém jazyce. Jak vyplývá ze shora provedené rekapitulace, je zřejmé, že dokumentem D5 byl prováděn žalovaným důkaz a tento dokument je pro posouzení věci podstatný. Otázkou provádění důkazů v cizím jazyce ve správním řízení se již Nejvyšší správní soud zabýval, přičemž judikatura v této věci je rozporná.

[10] Poprvé se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou použitelnosti důkazu cizojazyčnou listinou v rozsudku ze dne 17. 7. 2008, č. j. 6 As 41/2007 – 74, který mimo jiné konstatuje: *„Pokud jde o otázku přípustnosti důkazu cizojazyčnou listinou ve správním řízení, Nejvyšší správní soud sdílí argument stěžovatele, že správní řád 1967 neobsahoval ani úpravu jednacích jazyka, ani pravidla pro předkládání listin vyhotovených v cizím jazyce. V použití cizojazyčné listiny jako podkladu v řízení nebyl tedy správní orgán v zásadě nijak omezen a bylo na něm, zda podstoupí riziko vlastního překladu, které mohlo případně vyústit i v námitku nesprávného zjištění skutkového stavu některým z účastníků řízení (na tomto principu ostatně nemění nic ani úprava obsažená v § 16 odst. 2 správního řádu 2004; ta pouze primárně přenáší odpovědnost za překlad cizojazyčné listiny na účastníka, který ji jako důkaz překládá, nicméně správní orgán může bráně překladu vzít plně na sebe). V případě stěžovatele se dokonce do značné míry dá oprávněně očekávat, že disponuje natolik jazykově zdatným aparátem, aby byl schopen bez nutnosti využívat služeb tlumočnicků plnit jeden ze základních úkolů v řízení ve věcech průmyslových práv duševního vlastnictví, tj. provádět úkoly rešeršní. Předpokládat, že toho stěžovatel není schopen, popřípadě mu možnost bezprostředně hodnotit cizojazyčné dokumenty dokonce upírat, by znamenalo fakticky stěžovatele znehybnit v jeho funkcích. Odmítnout přípustnost přímého dokazování cizojazyčnou listinou, jakkoliv takový důkaz s sebou nese riziko poměrně snadného zpochybnění, podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nelze. Stěžovatel byl proto oprávněn použít namítané dokumenty v jejich autentickém znění a provést porovnání jejich nároků s nároky podle napadeného užitého vzoru, aniž si pořídil překlad ve smyslu zákona o znalcích tlumočnických.“* Ačkoliv je tedy úvaha k aplikaci zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“) činěna nad rámec nezbytný pro rozhodnutí dané věci, je zřejmé, že šestý senát jednoznačně důkaz cizojazyčnou listinou připouští a naopak takový postup u žalovaného předpokládá.

[11] Odlišný závěr ve svém rozsudku ze dne 30. 9. 2011, č. j. 4 As 12/2011 – 100, zaujal čtvrtý senát. Ten k této problematice uvedl:

„Podle § 16 odst. 1 správního řádu z roku 2004 v řízení se jedná a písemnosti se vyhotovují v českém jazyce. Účastníci řízení mohou jednat a písemnosti mohou být předkládány i v jazyce slovenském.“

Nejvyšší správní soud připomíná, že stěžejním důkazním prostředkem, z něhož správní orgány při svém rozhodování vycházely, je anglicky psaný dokument zachycující slovní popis US patentu č.

2,293,197 včetně jeho vyobrazení. Tato listina je vyhotovena a ve spisu založena pouze v anglickém jazyce.

Správní orgán provedl touto listinou důkaz, aniž si opatřil její oficiální překlad do českého jazyka, což současně znamená, že příslušnou část řízení musel vést v anglickém jazyce. Takový postup mu však správní řád z roku 2004 neumožňuje. Jinými slovy, správní orgán provedením důkazu listinou vyhotovenou pouze v anglickém jazyce porušil ustanovení § 16 odst. 1 věta první správního řádu z roku 2004, které mu ukládá v řízení jednat v jazyce českém.

Samotná skutečnost, že stěžejní důkazní prostředek není ve spisu obsažen v českém jazyce, představuje podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. To platí tím spíše za situace, kdy si účastníci správního řízení již v průběhu správního řízení předmětnou listinu překládali každý jinak a určitým pasážím tohoto dokumentu přikládali diametrálně odlišný význam.

Nejvyšší správní soud připomíná, že podle jeho konstantní judikatury „[k]rajský soud je oprávněn zrušit rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení, byť by nebyly žalobcem výslovně namítány, pokud tyto vady brání přezkoumání rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.).“ (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Asz 79/2009 - 84, publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 2288/2011, www.nssoud.cz).

Popsaný postup správního orgánu jednoznačně naplňuje definici pojmu vada řízení a brání soudnímu přezkumu rozhodnutí předsedy úřadu v mezích žalobních bodů, neboť vzhledem k absenci českého překladu klíčového důkazního prostředku si soud rozhodující ve správním soudnictví nemůže učinit náležitý úsudek o tom, jaký byl v průběhu správního řízení zjištěn skutkový stav. K vytčené vadě řízení byl tudíž Městský soud v Praze oprávněn a současně též povinen přihlédnout z úřední povinnosti, ačkoli v žalobě nenamítal.“

[12] Závěr čtvrtého senátu uvedený v bodu [11] byl potvrzen i v rozsudku sedmého senátu ze dne 4. 7. 2013, č. j. 7 As 48/2013 – 39, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl:

„Těmto požadavkům napadený rozsudek nevyhovuje. Ze záznamu ústního jednání před městským soudem je zřejmé, že stěžovatel namítal porušení ust. § 16 správního řádu žalovaným a tuto námitku také skutkově a právně konkretizoval. Městský soud však tuto námitku zcela ignoroval a ve svém rozsudku ani neuvedl, proč k ní nepřihlédl. Své rozhodnutí tak zatížil nepřezkoumatelností. V této části je tedy kasační stížnost důvodná.“

Nejvyšší správní soud si je vědom skutečnosti, že rozšiřovat žalobu o nové žalobní body je možno pouze v rámci dvouměsíční lhůty pro podání žaloby (§ 71 odst. 2 ve spojení s § 72 odst. 1 s. ř. s.). Bude však na městském soudu, aby posoudil, zda se v daném případě jednalo o opožděné rozšíření žaloby o nový žalobní bod. V případě, že městský soud shledá námitku porušení ust. § 16 správního řádu opožděnou, řádně své úvahy vylicí ve svém rozsudku.

Zároveň však musí městský soud v dalším řízení vzít v úvahu názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2011, č. j. 4 As 12/2011 - 100, podle něhož „[s]amotná

skutečnost, že stěžejní důkazní prostředek není ve spisu obsažen v českém jazyce, představuje podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. [...]

Popsaný postup správního orgánu jednoznačně naplňuje definici pojmu vada řízení a brání soudnímu přezkumu rozhodnutí předsedy úřadu v mezích žalobních bodů, neboť vzhledem k absenci českého překladu klíčového důkazního prostředku si soud rozhodující ve správním soudnictví nemůže učinit náležitý úsudek o tom, jaký byl v průběhu správního řízení zjištěn skutkový stav. K vytčené vadě řízení byl tudíž Městský soud v Praze oprávněn a současně též povinen přihlédnout z úřední povinnosti, ačkoliv ji stěžovatel v žalobě nenamítal. “Tyto závěry vycházejí z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, podle níž „[k]rajský soud je oprávněn zrušit rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení, byť by nebyly žalobcem výslovně namítány, pokud tyto vady brání přezkoumání rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů (§ 72 odst. 2 s. ř. s.).“ (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, č. 2288/2011 Sb. NSS) Nejvyšší správní soud tímto nepředjímá závěr, zda skutečně v předmětném správním řízení došlo k porušení ust. § 16 správního řádu. Podstatou výše citovaných pasáží judikatury je primárně skutečnost, že případné porušení ust. § 16 správního řádu podobným způsobem, jaký byl stěžovatelem namítán v této věci, je otázkou, kterou je nutno posoudit z úřední povinnosti.

Samotné posouzení případného porušení ust. § 16 správního řádu bude na městském soudu. Městský soud ve svém rozsudku následně vylicí, jak uvážil o všech pro posouzení této otázky rozhodných skutečnostech. Vezme proto v úvahu také argumenty účastníků řízení, včetně argumentů vznesených v rámci řízení o kasační stížnosti.

Pouze na okraj lze doplnit, že nebyl dán důvod pro předložení věci rozšířenému senátu, jak žádal žalovaný. Důvodem pro takový postup je podle ust. § 17 s. ř. s. pouze skutečnost, že senát Nejvyššího správního soudu dospěje při svém rozhodování k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud však neshledal důvod odchytil se od výše konkretizovaného dílčího právního názoru vyjádřeného v rozsudku ze dne 30. 9. 2011, č. j. 4 As 12/2011 - 100.“

[13] Z rozhodnutí uvedených pod body [11] a [12] tedy vyplývá, že pokud bude v soudním řízení správním soudem zjištěno, že byl správním orgánem prováděn důkaz písemností v cizím jazyce, pak jde bez dalšího o podstatnou vadu správního řízení. Listina by vždy měla být úředně přeložena („oficiální překlad“ dle rozsudku č. j. č. j. 4 As 12/2011 - 100), tedy pouze tlumočnickem zapsaným do seznamu tlumočnicků podle zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících. Pokud je proti takovému rozhodnutí podána správní žaloba a soud by měl v rozsahu žalobních bodů takový dokument přezkoumat, bude to bez dalšího znamenat nepřezkoumatelnost napadeného správního rozhodnutí a soud je povinen i bez námitek takové rozhodnutí zrušit. Z toho je třeba dovodit také to, že k námitkám by měl takovou vadu přezkoumat vždy, i pokud by jí pro posouzení jiných námitek nepotřeboval.

[14] Pokud by měl devátý senát aplikovat tato rozhodnutí v nyní posuzované věci, musel by zrušit rozsudek městského soudu i žalovaného již jen z toho důvodu, že ve spise není založen úředně ověřený překlad dokumentu D5, a to bez ohledu na to, že tato skutečnost nebyla namítána jako vada řízení, a bez ohledu na to, že není namítáno to, že by účastníci řízení měli pochybnosti o správném významu určité pasáže dokumentu D5. Tyto závěry jsou

však v rozporu s rozsudkem šestého senátu uvedeném v bodu [10]. Devátý senát se přitom přiklání právě k názoru uvedenému v rozsudku šestého senátu, a to z následujících důvodů:

[15] Ustanovení § 16 odst. 1 s. ř. ukládá správnímu orgánu i účastníkům řízení povinnost v řízení jednat a písemnosti vyhotovovat v českém jazyce, když je zároveň stanovena výjimka pro účastníky, pokud jde o použití slovenštiny. Slovem „jednat“ je třeba podle názoru devátého senátu rozumět vzájemnou komunikaci mezi správním orgánem a účastníky řízení a nikoliv jakýkoliv úkon při vedení řízení jak dovozoval čtvrtý senát v rozsudku č. j. 4 As 12/2011 – 100 (*„Správní orgán provedl touto listinou důkaz, aniž si opatřil její oficiální překlad do českého jazyka, což současně znamená, že příslušnou část řízení musel vést v anglickém jazyce.“*). Pokud tedy, jako v dané věci, správní orgán provede důkaz cizojazyčnou listinou, ustanovení § 16 odst. 1 s. ř. se na takový úkon správního orgánu vůbec nevztahuje. I v odborné literatuře se hovoří při výkladu tohoto ustanovení o jednání s účastníky řízení (viz např. Vedral, J.: Správní řád. Komentář. II. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. str. 203 – 204).

[16] Otázka písemností v cizím jazyce je částečně řešena v ustanovení § 16 odst. 2 s. ř., který uvádí: *„Písemnosti vyhotovené v cizím jazyce musí účastník řízení předložit v originálním znění a současně v úředně ověřeném překladu do jazyka českého, pokud správní orgán nesdělí účastníkovi řízení, že takový překlad nevyžaduje. Takové prohlášení může správní orgán učinit na své úřední desce i pro neurčitý počet řízení v budoucnu.“* Uvedené ustanovení tedy řeší předkládání cizojazyčných písemností účastníkem, ale neupravuje situaci, že si cizojazyčné dokumenty opatří správní orgán sám. Pro aplikaci příslušného ustanovení není, podle předkládajícího senátu, ani nezbytné, aby správní orgán účastníkovi výslovně sdělil, že nepožaduje úředně ověřený překlad. Postačí, pokud s účastníkem předloženým cizojazyčným dokumentem správní orgán ve správním řízení dále nakládá, aniž by účastníka vyzval k předložení úředně ověřeného překladu, jako tomu je v posuzovaném případě. Uvedené ustanovení tedy jednoznačně umožňuje účastníkům předkládat ve správním řízení i cizojazyčné dokumenty, pokud s tím souhlasí správní orgán. Pokud by přitom měl být správný názor vyslovený v rozsudcích uvedených v bodech [11] a [12], pak by ustanovení § 16 odst. 2 s. ř. znamenalo, že pokud správní orgán povolí účastníkovi předložení cizojazyčné listiny, bude jí muset nechat sám obratem úředně přeložit. K tomuto účelu však podle názoru devátého senátu toto ustanovení nesměřovalo, ale směřovalo k tomu, aby v případě, že správní orgán rozumí cizímu jazyku, ve kterém je listina vyhotovena, nebylo nezbytné nechávat jí úředně přeložit. Z uvedeného je třeba také dovodit, že pokud nemusí mít správní orgán úředně ověřený překlad listiny předkládané účastníkem, není nezbytné, aby si jej musel opatřovat u listin, které si opatří sám.

[17] I pokud by jinak správní orgán nemusel zajišťovat překlad do českého jazyka, takový krok bude namístě, pokud o to jiný účastník, než ten, který listinu předkládal, požádá. Je přitom otázkou, zda by muselo jít vždy o úředně ověřený překlad. Pořízení úředně ověřeného překladu by bylo minimálně vhodné, pokud vznikne mezi účastníky či účastníkem a správním orgánem spor o význam překladu. Nicméně v takovém případě se může správní orgán rozhodnout nést riziko námitky nesprávně zjištěného skutkového stavu, jak uvádí rozsudek šestého senátu citovaný v bodu [10]. Pokud však taková situace nenastane, bylo by trvání na úředně ověřeném překladu jakékoliv listiny neodůvodněné a nadbytečně by zatěžovalo správní orgán i účastníky řízení.

[18] Názor, že je ve správním řízení vždy nezbytné pořídit úředně ověřený překlad písemnosti v cizím jazyce, by mohl některá správní řízení dokonce paralyzovat, a to mimo jiné i u žalovaného. Zákon o vynálezech a zlepšovacích návrzích například v případě řízení o udělení patentu předepisuje jako jeho povinnou součást úplný průzkum přihlášky vynálezu (§ 33 a 34), v rámci kterého je žalovaným zjišťován stav celosvětové techniky z desítek či stovek dokumentů, které budou jen výjimečně dostupné v českém jazyce. Není ostatně zřejmě náhodou, že všechny shora citované rozsudky se týkají právě činnosti žalovaného v oblasti průmyslového vlastnictví. Stejně tak lze poukázat na předkládání různých dokumentů v cizím jazyce ve věcech cizineckých či jiných, kde může být přítomen mezinárodní prvek, u kterých ačkoliv může jít o důkazy podstatné pro řízení, se nejeví účelným vždy pořizovat překlad do českého jazyka, a to případně navíc úředně ověřený.

[19] Rozsudky uvedené v bodech [11] a [12] vychází z toho, že rozhodnutí správních orgánů jsou v případě, že jsou založena na cizojazyčných dokumentech ve spisu, nepřezkoumatelná, a proto je třeba k této vadě přihlížet i bez námítky. S tímto závěrem se však devátý senát neztotožňuje. Není jasné, proč by tato okolnost měla způsobovat nepřezkoumatelnost rozhodnutí za situace, kdy správní orgán i účastníci řízení budou listině rozumět. Odvolací orgán ve správním řízení nebo soud ve správním soudnictví bude schopen příslušné rozhodnutí také přezkoumat, a to buď tak, že danému jazyku rozumí, nebo tak, že si nechá listinu úředně přeložit. Náklady na pořízení překladu pak uloží uhradit neúspěšnému účastníkovi, pokud není osvobozen od soudních poplatků (§ 60 odst. 4 s. ř. s.).

[20] S ohledem na uvedené má předkládající senát za to, že závěry učiněné jednotlivými senáty Nejvyššího správního soudu v případě aplikace § 16 s. ř., pokud jde o provádění důkazu cizojazyčnými listinami, jsou rozporné. Dle názoru devátého senátu jsou proto dány zákonné důvody pro předložení věci rozšířenému senátu dle ustanovení § 17 s. ř. s.

[21] Otázky, jež jsou v dosavadní judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny rozdílně a které předkládá devátý senát rozšířenému senátu k rozhodnutí, zní:

Je správní orgán povinen zajistit vždy úředně ověřený, případně alespoň prostý, překlad písemnosti vyhotovené v cizím jazyce, pokud touto písemností provádí důkaz ve správním řízení?

Pokud je odpověď na první otázku kladná, je nepořízení úředně ověřeného překladu vadou řízení, ke které musí soud ve správním soudnictví přihlídnout z úřední povinnosti?

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Rozšířený senát bude ve věci rozhodovat ve složení: Josef Baxa, Zdeněk Kühn, Jan Passer, Barbara Pořížková, Aleš Roztočil, Karel Šimka, Jaroslav Vlašín. Účastníci mohou namítnout podjatost těchto soudců (§ 8 odst. 1 s. ř. s.) do jednoho týdne od doručení tohoto usnesení.

V téže lhůtě mohou účastníci rovněž podat svá vyjádření k právní otázce předkládané rozšířenému senátu.

V Brně dne 3. července 2014

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu